

[Clausager.]

levned. Det giver et fuldkommen falsk Billede af det øjeblikkelige Forhold, naar man sammenligner de to sidste Finansaar 1928—29 og 1929—30, for det er slet ikke saadanne Tider, vi staar i nu.

Vi er jo ved det alvorlige, naar vi studerer Landbrugets driftsøkonomiske Regnskab, og jeg kan med faa Ord klargøre, hvad det er, der er i Vejen med Landbruget, og hvori Produktionskrisen bestaar — det falder saa inderligt sammen med det, det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) udtalte forleden; det, han sagde med Ord, kan jeg sige med Tal.

Tager jeg det sidste Aar, 1929—30 — og det er jo endda meget for godt, vi skal jo skruer en Del Tal længere ned —, staar der efter Regnskabsbureauets Opgørelse, at Pristallet sammenlignet med før Krigen for Husdyrprodukter laa ved 140 — nu kan vi ganske rolig skrive det ned til 120, eftersom Svine- og Smørpriser er faldet. Planteavlsprodukter laa ved 129, de er ogsaa faldet. Kornprisen f. Eks. var her meget højere end nu, den er sikkert nu ogsaa nede ved 120. I Gennemsnit hundrede og nogle og tredive, der vel nok nu snarere er under end over 120. Det er ikke helt galt med Raastoffer. Foderstoffer laa ved 136 og Kunstgødning ved 95. Der er glimrende Betingelser for at bruge Masser af Kunstgødning, og det gør Folk ogsaa. Foderstofforbruget derimod er meget jævnt, det balancerer med Produktprisen. Det er ikke det, det er galt med, men man kan ikke forlade sig alene paa Raastoffer og færdige Varer, for det er kun en lille Part, der er Raastoffer, en stor Del er hjemmeavlede Ting og desuden er der Arbejdet.

Men gaar vi videre opad, ser vi det, der piner Landbruget. Skatter og Renter behøver jeg ikke at tale om, det er der talt nok om. Skatterne ligger 2—2 $\frac{1}{2}$ Gang saa højt som før Krigen, og Renterne er jo for mange — ikke for alle — for store. Men Lønningerne er ogsaa for store, især Lønningerne i udvidet Forstand; Lønningerne til Landbrugets faste Medhjælpere er i og for sig ikke saa forfærdelig høje, men naar vi gaar til det, jeg kalder Lønninger i udvidet Forstand, til Haandværkere og Reparører, saa er det, det er galt.

Det afspejler sig f. Eks. i saadant noget som, hvad det koster at bygge. Byggekostningerne ligger ved et Pristal paa 177, og de er ikke faldet synderligt i den Tid, da Husdyrprodukter og Planteavlsprodukter er faldet fra 140 til ca. 120. De ligger ved ca. 177, og det gælder alle Mate-

rialer, der er Tale om, og ogsaa saadan en Post som Haandværkernes Timeløn. Byggehaandværkernes Timeløn ligger ved et Pristal af 232.

Man maa sige, at Landbrugerne er, til Trods for det, alligevel ved godt Humør. Der er vistnok i Sommer alligevel bygget mere end i mange Aar. Man tager det trods de høje Priser, der er paa at bygge. Det er ganske vist noget, som vil svie haardt i Fremtiden, men man tænkte sig jo muligvis, at de forholdsvis gode Tider for nogle Maaneder siden kunde være.

Inventarium, Maskiner og Redskaber ligger ved hundrede og nogle og halvtreds.

Det er ganske klart, at naar de Varer, Landbruget sælger, ligger ved 120 cirka og de Varer og Hjælpe midler, man skal bruge, ved 150 eller op til 200 og nogle over, kan det ikke blive ved at gaa. Det maa man kunne forstaa; der maa ske en Ændring.

Men hvad skal der saa gøres? vil man spørge. Ja, desværre kan vel sagtens Rigsdag og Lovgivning ikke gøre saa uhyre meget, men een Ting kan de da gøre: gaa foran i det Arbejde, der bestaar i at bringe de Udgifter, Afgifter og Skatter ned, som man i sin Tid satte op, give et Eksempel, saadan at andre vil følge efter, lette Byrderne for de Erhverv, der er i den haardeste Krise.

Men jeg ved godt fra Fortiden, at man ikke kan blive enig om, hvor det er, Hundene ligger begravet. Jeg har jo set og hørt mange tale om, at den store Ulykke her i Landet er Arbejdsløsheden, vi har i Byerne; naar vi kunde faa den aflastet for en Del, undgik vi at betale Arbejdsløshedsunderstøttelser, saa undgik vi at indføre de mange fremmede Varer udefra; saa gik det.

Ja, det er meget sandt alt sammen, det vilde være rart at være fri for den Arbejdsløshed. Men hvorfor kommer den? Jeg tror, man ser paa den som noget grundlæggende, medens det kun er en Følge af noget andet.

Arbejdsløsheden i Byerne i Haandværksfag og Industrifag er for en stor Del en Følge af to Ting — ikke helt, jeg vil ikke være urimelig, der kan være Undtagelser —, men for en stor Del er den en Følge af to Ting: for det første af Landbrugets svigtende Købeevne. Landbruget er dansk Industris og dansk Haandværks bedste og største Kunde. Aarsagen er Landbrugets svigtende Købeevne, og desværre vil man faa den at føle i utrolig Grad i de Maaneder, der kommer; det kan man være vis paa. Og den anden Aarsag